

til et Forslag som det foreliggende, navnlig det om Ejendomsskylden. Jeg vil indrømme, at hvis vi stode paa bar Bund uden nogen Forudsætninger; dersom denne Saa var Edens Have, og vi vare nøgne, kunde der være Anledning for os til at vandre ud i Verden og se at finde os en fornuftig Skatteordning, men da vi nu danne et gammelt Samfund med faste Indretninger, er det at gaa ud og søge i andre Lande efter Teorier for at finde en ny Skatteordning efter min Opfattelse i højeste Grad doktrinaristisk. Hvis man blot vilde beholde, hvad vi have, beholde for Staten, hvad den ejer, skulde jeg intet have imod at gaa til en Ejendomsskyld som den foreslaaede, selv om der ganske vist er enkelte Ting deri, der burde rettes. Det er min finansielle Betragtning, at man hellere maa paalægge ny Skatter end optage Statslaan, som vi og vore Efterfølgere hurtigt komme til at føle Smerten af, vi maa hellere straks tage Byrden af ny Skatter end optage Statslaan, som berede Erhvervslivet ny Forviklinger og os ny Hindringer for at imødekomme de Krav, som Tiden hvert Øjeblik stiller til os. Vil man gøre det, vil man beholde de bestaaende Statsskatter paa faste Ejendomme, vil jeg foruden at gaa med til en Formue- og Indkomstskat med Glæde gaa med til en ny Ejendomsskyld paa Land og i By for saa vidt nødvendigt. Men selv i saa Tilfælde mener jeg rigtig nok, at det Forslag til Ejendomsskyld, der foreligger, har væsentlige Mangler.

Vi have undtaget Besætning og Inventar fra Taksation til Ejendomsskyld for, som vi sige, at holde Haand over de smaa Ejendomme, men derved bevirke vi kun, at netop Ejendomsskylden paa Landet bliver forholdsvis saa meget højere, idet de store Værdier, som knytte sig til Industrien, væsentlig i Byerne men til Dels ogsaa paa Landet, og til alle de Jorder, der henlige til Spekulation, unddrages Beskatningen. Derved hæves altsaa pro millen for os alle. Jeg synes, at det, at man navnlig derved vil beskytte de smaa Ejendommene er en forkert Vej at gaa. Vilde man gaa rationelt frem, maatte man undtage ogsaa Bygningerne, saa at vi fik Ejendomsskylden paa Jorden alene. Der ved vilde Forholdet mellem Land og By blive betydelig mere korrekt. Pro millen vilde selvfølgelig blive forhøjet, men det vilde særlig blive de kostbare Jorder i Byerne og ved Stationssteder, som vilde faa en passende Byrde. Og det er der jo dog ikke Spørgsmaal om, at Jorden i sig

selv kunne vi alle Steder, i By som paa Land, langt bedre takseres end Jorden i Forbindelse med Bygninger eller Erhvervsforanstaltninger. Særlig for de smaa Ejendomme vilde det være en Fordel, at man alene holdt sig til Jorden, thi der er ikke Spørgsmaal om, at Taksationen paa de smaa Ejendomme er den, som vil sætte Normen i Kommunerne. Naar Værdien sættes efter 1 Td. Land tilhørende en mindre Ejendom, vil det netop bevirke, at de store Ejendomme, hvor de enkelte Tønder Land ikke have forholdsvis den Værdi, vilde komme til at skatte i progressiv Grad. Navnlig for Erhvervsjendomme, som blive ramte af Ejendomsskylden, vil det være en stor Fordel, at blot den rene Jordværdi takseres. Tage vi Bygningerne med, bliver det en Dobbeltbeskatning. Naar to Jordlodder af lige Værdi ligge ved Siden af hinanden, og den ene bebygges for at benyttes til frugtbringende Arbejde, bliver ikke alene Jorden beskattet, men ogsaa Bygningerne, medens den Jordlod, der ligger ved Siden af uden at benyttes, drager Nytte af Prisstigningen, som disse Grunde nyde netop ved den bebyggede Jordlods Tilstedeværelse, og den bliver kun en enkelt Gang beskattet, medens Bygningernes Værdi gaa med ind i Formue- og Indkomstskatten.

Naar jeg saaledes godt kunde gaa med til Ejendomsskylden som ny Skat til Forbedring af Finanserne, naar den bliver rationelt lagt, er det mig pinligt at gaa med til den, naar den skal bruges til Ekspropriation af Statsejendom i de nuværende faste Ejendomme. For at der kan skænkes en Gave væsentlig til Ejendomsbesidderne i de rige Egne under de bedste klimatiske Forhold, hvor Jorden har den største Værdi, gaa vi hen og lægge ny Byrder paa de Egne, hvor Livet er haardt og trangt og Arbejdet vanskeligt. En fattig Arbejder i Jylland, der har købt 10 Tdr. Land værdiløs Hede, og i et langt Liv i Samfundets og sin egen Interesse har arbejdet denne Hede op til at blive en værdifuld Ejendom, som han ved Slid har sat Bygninger og Besætning paa, vil uden Godtgørelse for den Smule Hartkorn, der ligger paa Ejendommen, blive sat i Ejendomsskyld, blive sat i Skat for det Arbejde, han i et langt Liv har nedlagt i denne Jord, og det forekommer mig at være et uretfærdigt Grundlag for en Skat. Der er allerede fremkommet Protester ovre fra Jylland og vil naturligvis komme mange flere i den Retning. Ved Tiendeloven gaar det i samme Retning.